

Çekoslovakya Elçiliği ile alınıp verilen dokuz milyon liralık takas anlaşmasına dair mektupların onanması hakkında kanun

(Resmî Gazete ile ilâm : 21 . XII . 1946 - Sayı : 6486)

No.
4970

Kabul tarihi
16 . XII . 1946

BİRİNCİ MADDE — 4931 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak, Çekoslovakya'ya sekiz milyon Türk lirası tutarında tütün ve bir milyon lira tutarında kuru meyva vesair maddeler satılması ve karşılığında Çekoslovak mamul ve ağır sanayi maddeleri alınması hakkında Çekoslovakya Elçiliği ile alınıp verilen mektuplar kabul edilmiş ve onanmıştır.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ÜÇÜNCÜ MADDE -- Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

18 Aralık 1946

Ankara, 7 Haziran 1946

Bay Bakan,

Hükümetim, Türkiye ile Çekoslovakya arasındaki mal mübadelelerini artırmak arzusu ile Türk tütünü ile Çekoslovak mamul maddeleri arasında, aşağıdaki şartlar dâhilinde bir takas anlaşmasını Türk Hükümetine teklif etmek için beni tavzif etti.

1. — Yetkili Türk makamları, mahsul yılını ayırt etmeksizin, FOB tutarı sekiz milyon Türk lirası kıymetinde olan tütünün, Çekoslovakya'ya ihracı için lisans vermediği taahhüd ederler.

2 — Diğer taraftan, yetkili Çekoslovak makamları, ilişik listede yazılı Çekoslovak mamullerinin Türkiye'ye ihraç edilmesi için lisans vermediği taahhüt ederler.

3. — Türkiye'ye ihraç edilecek Çekoslovak mamullerinin Fob Amsterdam veya Rotterdam Türk lirası tutarı, Prag'daki Çekoslovakya Tütün Rejisi emrine, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasında «Çekoslovakya tütün takası hesabı» adı altında açılan hususî bir hesabın matlubuna yatırılacaktır.

Çekoslovakya'ya ihraç edilmek üzere Türkiye'den satın alınacak bütün tütün partilerinin, resimleri de dâhil Fob bedelleri, işbu hususî hesabın zimmetine geçirilecektir.

Eğer Çekoslovak malları yukarıda sözü geçen teslim şartlarından gayri şartlar altında satılacak olurlarsa bunların tutarları da «Çekoslovakya tütün takası hesabı» na yatırılacaktır.

4. — İşbu anlaşmanın mevzuunu teşkil eden Türk ve Çekoslovak mallarının Türk şimendiferleri ve vapurları ile taşınmasından doğan demiryolu ve deniz nakliye ücretleri ile Türkiyede tütün satın alınma dâir bütün diğer müteferri masraflar da «Çekoslovakya tütün takası hesabı» dan ödenecektir.

5. — Türk ithalâtçıları icabında, kati sipariş esnasında, işbu anlaşmanın üçüncü maddesinde sözü geçen hususî hesaba mal bedellerinin % 50 sini peşin olarak ödeyebilirler.

6. — Çekoslovakya'ya ihraç olunacak tütünlere ait ihracat lisansları Çekoslovak mamullerinin, Türkiye'ye sevkedilmek üzere Amsterdam veya Rotterdam'da gemiye yüklendiklerini veya deniz

antreposuna konulduklarını gösteren vesaik ibrazı suretiyle ve işbu mallar bedeline muadil kıymette olmak üzere verilecektir.

7. — İşbu uzlaşmada derpişedilen Çekoslovak'ya memulâtına mahsus ithalât müsaadeleri dört ay için muteber olacaktır. Şu kadar varki mallar bu müddet zarfında (ister Fob Amsterdam veya Rotterdam ister Cif İstanbul veya franco vagon Svilengrad) teslim edilmiş olacaktır.

8. — İkinci maddede anılan listede gözüken Çekoslovak mamullerinin her birisi için Türk lirası olarak tâyin edilmiş bulunan hadler, Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı yetkili Daireleri ile Çekoslovakya sefareti temsilcisi arasında varılacak bir anlaşma ile yükseltip eksiltilebilecek ve liste başka Çekoslovak mamullerinin ilâvesi suretiyle genişletilebilecektir.

9. — Bu uzlaşmanın yürürlüğe girmesinden evvel her iki memleket arasında yürürlükte bulunan özel takas genel rejimine göre başlamış olan tütün takaslarına da işbu uzlaşmanın hükümleri tatbik olunacaktır.

Ancak, bu uzlaşmadan önce başlamış olan takaslardan ötürü tütün mukabili getirtilecek Çekoslovak mamulleri için Türk ithalâtçılar birliklerinden verilmiş bulunan fiyat mutabakatı belgeleri yalnız üzerlerinde yazılı süre zarfında muteber olacaktır.

Her iki memleket makamları bu uzlaşmanın tatbikını en uygun rejime tâbi tutmayı taahhüt ederler.

İşbu uzlaşma yürürlükte bulunduğu müddetçe, tütün müstesna olmak üzere, her iki memleketin tabii ve mamül maddeleri, eskiden olduğu gibi serbestçe mübadele edilebilecektir.

10. — Bu uzlaşma iki memleket yasama kuvvetlerinin tasvibi kaydıla 7 Haziran 1946 tarihinde yürürlüğe girecek ve yürürlük süresi beş ay olacaktır.

Yukarıdaki hususlar hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin mutabakatını teyid etmenizi Ekselansınızdan rica ederim.

Ekselâns, çok Yüksek saygılarımı lütfen kabul buyurunuz.

Jmírřich Kolovrat Krakowsky

Ekselâns Bay Hasan Saka
Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı
Ankara

G. Tarife No.	Malın cinsi	Teklif edilen miktar T. L.
664	Pulluk uç demirleri	270 000
664	Hayvanla çekilen pulluklar	265 000
658	Sert madenden hususi kaliteli âlet ve edevat (demir ve çeliği işlemek için torna bıçakları, sert plâstik maddelerle cam ve mermer delmeğe mahsus makkaplar, gayet dakik frezeler «havşalar» ve boru burguları)	200 000
658	Madenleri işlemeğe mahsus makineler, torna tezgâhları, ilâh.	400 000
658	Ağaçları işlemeğe mahsus makineler	100 000
658	Muhtelif makineler; (bileği aletleri, delme ve freze makineleri ve idrolik testere makineleri)	1 000 000
538/h	El delme makineleri	200 000
690	Maçuna dubaları (sabah vinçler)	100 000
529	Mannesman boruları	400 000
529	Bergman boruları (11 milimetrelik)	15 000

G. Taaife No	cinsi	Teklif edilen miktar T. L.
613 - 617	Uçaklara mahsus dakik optik aletler, nisan aletleri, pusulalar, manometreler, ölçü aletleri ve ilâh.	200 000
618	Otomatik telefon santralleri ve teferuatı	700 000
652	Elektrik malzemesi, elektrik motörle i teerit malzemesi	200 000
529	Boru raptiyeleri	100 000
555	Yalnız bakır levha ve borular	200 000
539/b,d	Çatal, bıçak, kaşık (iyi cinsler)	100 000
(X)	Sihhi su ve havagazı tesisleri	300 000
487/a,b,c,d	Porselenden sofrta takımları	400 000
—	Kimyevi maddeler ve müstahzarat ile Schering ilâçları	1 000 000
527	Beton demiri; yalnız 6 ile 10 mm. kalınlığında olanlar	500 000
488	Porselenden mücerritler	100 000
523	Siyah demir saçlar	150 000
616	Sözlü filim cihazları ve tesisatı	100 000
674	İstasyonlarda kullanılan yük el arabaları	100 000
494 - 499		
511/D,	Cam mamulâtı, âdi cam eşya, ilâç şişeleri, kırılmaz cam, cam levhaları ve ilâh	900 000
512/D		

(X) Sihhi su ve havagazı tesisleri, porselenden, demirden, çelikten vesair maddelerden olduğundan gümrük tarifesinde bu maddelere tekabül eden pozisyon numaraları gösterilmedi.

Ankara; 7 Haziran 1946

Bay Elçi,

Türk tütünleri ile Çekoslovak mamulleri arasında bir takas rejimi kurulmasına dair aşağıdaki şekilde yazılı 7 Haziran 1946 tarihli notalarını aldığımı Ekselanslarına bildirmekle şeref kazanırım.

Hükümetim, Türkiye ile Çekoslovakya arasındaki mal mübadelelerini artırmak arzusu ile, Türk tütünü ile Çekoslovak mâmûl maddeleri arasında, aşağıdaki şartlar dâhilinde, bir takas uzlaşmasını Türk Hükümetine teklif etmek için beni tavzif etti.

1. — Yetkili Türk makamları, mahsul yılını ayırt etmeksizin, Fob tutarı 8 milyon Türk lirası kıymetinde olan tütünün, Çekoslovakya'ya ihracı için lisans vermeği taahhüt ederler.

2. — Diğer taraftan yetkili Çekoslovak makamları, ilişik listede yazılı Çekoslovak mamullerinin Türkiye'ye ihraç edilmesi için lisans vermeyi taahhüt ederler.

3. — Türkiye'ye ihraç edilecek Çekoslovak mâmullerinin BOB Amsterdam veya Rotterdam, Türk lirası tutarı, Prağ'daki Çekoslovakya Tütün Rejisi emrine, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında «Çekoslovak Tütün Takası Hesabı» adı altında açılan hususi bir hesabın matlubuna yatırılacaktır.

Çekoslovakya'ya ihraç edilmek üzere Türkiye'den satın alınacak bütün tütün partilerinin resimleri de dâhil, Fob bedelleri işbu hususi hesabın zimmetine geçirilecektir.

Eğer Çekoslovak malları yukarıda sözü geçen teslim şartlarından gayri şartlar altında satılacak olurlarsa bunların tutarları da «Çekoslovakya tütün takası hesabı» na yatırılacaktır.

4. — İşbu uzlaşmanın mevzuunu teşkil eden Türk ve Çekoslovak mallarının Türk şimendifer-

leri ve vapurlarıyla taşınmasından doğan demiryolu ve deniz nakliye ücretleriyle Türkiye'de tütün satın alınmasına dair bütün diğer müteferri masraflar da « Çekoslovakya tütün takası hesabı » ndan ödenecektir.

5 — Türk ithalâtçıları ,icabında, katî sipariş esnasında işbu uzlaşmanın üçüncü maddesinde sözü geçen hususi hesaba mal bedellerinin % 50 sini peşin olarak ödiyebilirler.

6. — Çekoslovakya'ya ihraç olunacak tütünlere ait ihracat lisansları, Çekoslovak mamullerinin, Türkiye'ye sevkedilmek üzere Amsterdam veya Rotterdam'da gemiye yüklendiklerini veya deniz antreposuna konulduklarını gösteren vesaik ibrazı suretiyle ve işbu mallar bedeline muadil kıymette olmak üzere verilecektir.

7. — İşbu uzlaşmada derpiş edilen Çekoslovakya mamulâtına mahsus ithalât müsaadeleri dört ay için muteber olacaktır. Şu kadar var ki, mallar bu müddet zarfında (ister Fob Amsterdam veya Rotterdam ister Cif İstanbul veya Franko vagon Svilengrad) teslim edilmiş olacaktır.

8. — İkinci maddede anılan listede gözüken Çekoslovak mamullerinin her birisi için Türk lirası olarak tâyin edilmiş bulunan hadler, Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı yetkili daireleri ile Çekoslovakya Sefareti temsilcisi arasında varılacak bir Anlaşma ile yükseltilip eksiltilebilecek ve liste başka Çekoslovak mamullerinin ilâvesi suretiyle genişletilebilecektir.

9. — Bu uzlaşmanın yürürlüğe girmesinden evvel her iki memleket arasında yürürlükte bulunan özel takas genel rejimine göre başlamış olan tütün takaslarına da işbu uzlaşmanın hükümleri tatbik olunacaktır.

Ancak bu uzlaşmadan önce başlamış takaslardan ötürü tütün mukabli getirtilecek Çekoslovak mamulleri için Türk İthalâtçılar Birliklerinden verilmiş bulunan fiyat mutabakatı belgeleri yalnız üzerlerinde yazılı süre zarfında muteber olacaktır.

Her iki memleket makamları bu uzlaşmanın tatbikını en uygun rejime tâbi tutmağı taahhüt ederler.

İşbu uzlaşma yürürlükte bulunduğu müddetçe, tütün müstesna olmak üzere her iki memleketin tabii ve mamûl maddeeleri eskiden olduğu gibi serbestçe mübadele edilebilecektir.

10 - Bu Uzlaşma iki memleket yasama kuvvetlerinin tasvibi kavdiyle 7 Haziran 1946 tarihinde yürürlüğe girecek ve yürürlük süresi beş ay olacaktır.

Yukarıdaki hususlar hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin mutabakatını teyit etmenizi Ekselânsınızdan rica ederim.

Ekselâns, çok yüksek saygılarımı lütfen kabul buyurunuz »

Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdiki şartıyla yukarıdaki hususlar hakkında Hükümetimin mutabık bulunduğunu Ekselânslarınıza bildirmekle zevk duyarım.

Yüksek Saygılarımı lütfen kabul buyurunuz, Bay Elçi

Hasan Saka

Ekselans Bay Jindrich Kolovrat Krakowsky

Çekoslovakya Sefiri

Ankara

Ankara : 7 Haziran, 1946

Bay Bakan,

Bu ganku tarihle teati olunan notalara atfen ve Hükümetimin emri ile aşağıda yazılı bu susu Ekselânsınıza arz etmekle şeref kazanırım.

Türk ithalâtçıları tarafından Çekoslovak ağır mamulleri ve makinaları için verilecek ve az çok uzun vâdelerle teslim edilecek olan siparişlerin yapılmasını kolaylaştırmak isteyen Çekoslovak Hükümeti bir milyon Türk lirası kadar Türk mahsulü ithal etmek niyetindedir

Şöyle ki, ihraç olunacak Türk mallarının bedeli, Çekoslovakya'ya verecekleri siparişlere ait mukaveleler gereğince, Türk ithalâtçıları tarafından (Çekoslovakya ağır sanayii özel hesabı) adı altında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında açılacak bir hesaba yatırılacak olan avanslardan (Türk lirası olarak Banka teminatı mukabilinde) ödenecektir

Yetkili Çekoslovak makamları, aşağıda yazılı nispetler dairesinde gerekli ithalât lisansları vereceklerdir

	T L .
Kuru incir	100 000
Kuru üzüm	50 000
Fındık	100 000
Bağırsak	150 000
Debagat maddeleri, tırnak palamut ve palamut hulâsası	150 000
Küçük baş hayvan derileri	450 000
Ekselâns, çok yüksek saygılarımı lütfen kabul buyurunuz.	

Jindrich Kolowrat Krakovsky

Ekselans Bay Hasan Saka

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı
Ankara

Ankara; 7 Haziran 1946

Bay Elçi,

Ekselansınızın aşağıdaki şekilde yazılı 7 Haziran 1946 tarihli notasını aldığımı bildirmekle şeref kazanırım:

«Bugünkü tarihle teati olunan notalara atfen ve Hükümetimin emriyle aşağıda yazılı hususu Ekselansınıza arz etmekle şeref kazanırım

Türkiye ithalâtçıları tarafından Çekoslovak ağır mamulleri ve makinaları için verilecek ve az çok uzun vâdelerle teslim edilecek olan siparişlerin yapılmasını kolaylaştırmak isteyen Çekoslovak Hükümeti bir milyon Türk lirasına kadar Türk mahsulü ithal etmek niyetindedir.

Şöyle ki, ihraç olunacak Türk mallarının bedeli, Çekoslovakya'ya verecekleri siparişlere ait mukaveleler gereğince Türk ithalâtçıları tarafından «Çekoslovakya ağır sanayii özel hesabı» adı altında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında açılacak bir hesaba yatırılacak olan avanslardan - Türk lirası olarak Banka teminatı mukabilinde - ödenecektir.

Yetkili Çekoslovak makamları, aşağıda yazılı nispetler dairesinde gerekli ithalât lisansları ve reçeklerdir:

Kuru incir	100 000	T. L.
Kuru üzüm	50 000	»
Fındık	100 000	»
Bağırsak	150 000	»
Debağat maddeleri, tınak palamut ve palamut hulâsası	150 000	»
Küçük baş hayvan derileri	450 000	»
Ekselans, çok yüksek saygılarımı lütfen kabul buyurunuz.		
Dikkatle kaydettiğim bu tebligatından dolayı Ekselansınıza teşekkürler ederim.		
Ekselans, yüksek saygılarımı lütfen kabul buyurunuz.		

Hasan Saka

Ekselans Bay Jindrich Kolovrat Korakowsky
Çekoslovakya Sefiri
Ankara

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 17 . XII 1946 ve 1/1
dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası : 18 . XII 1946 ve 4/1997
Bu kararın ilânının Başbakanlığa bildirildiğine ve numarası : Cilt Sayfa
Bu kararın gormelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları : 1 10
3 2,92,186,187,187,188,209:212